

DĖL SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. XIII P-4492)

2020 m. gegužės 21 d.
Vilnius

Lietuvos medikų sąjūdis bei Santaros klinikų profesinių sąjungų jungtinė atstovybė, kurią sudaro: Santaros klinikų gydytojų sąjunga, Santaros klinikų slaugos darbuotojų profesinė sąjunga, Santaros klinikų medicinos darbuotojų profesinė sąjunga, Lietuvos gydytojų sąjungos Vilniaus filialo Santaros klinikų grupė, Santaros sveikatos apsaugos darbuotojų profesinė sąjunga, Santaros Vaikų ligoninės sveikatos apsaugos darbuotojų profesinė sąjunga, Lietuvos slaugos specialistų organizacijos Santaros klinikų pirminė grupė, ragina Lietuvos Respublikos Seimo narius **pritarti** SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. XIII P-4492) pateikimui.

Pagal šiuo metu galiojančią įstatymo redakciją universitetų ligoninių sveikatos priežiūros specialistai (gydytojai, slaugytojai, slaugytojų padėjėjai ir pan.) dirba pagal terminuotas penkerių metų darbo sutartis. Esamas reglamentavimas prieštarauja LR Darbo kodekso nuostatoms, yra neproporcingas, diskriminuojantis ir mažina darbuotojų socialines garantijas. LR Darbo kodekso 68 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad terminuotų darbo sutarčių, kurių maksimalus terminas negali būti ilgesnis kaip 5 metai, sudarymas gali būti nustatytas įstatymuose tik viešojo intereso gynimo tikslais. Penkerių metų kadencijos nustatymas universitetų ligoninių sveikatos priežiūros specialistams neatitinka viešo intereso ir jo gynimo tikslo. **Penkerių metų kadencijos universiteto ligoninių sveikatos priežiūros specialistams nustatymas yra netinkamas, nes diskriminuoja universiteto ligoninių darbuotojus kitų sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų atžvilgiu.** Visose sveikatos priežiūros įstaigose, išskyrus universiteto ligonines, sveikatos priežiūros specialistai dirba pagal neterminuotas darbo sutartis, jiems kadencijos nenustatomos. Universiteto ligoninių sveikatos priežiūros specialistų darbo funkcijos yra identiškos atitinkamoms kitų sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų funkcijoms. Nėra argumentų, leidžiančių objektyviai pateisinti tokį skirtingą sveikatos priežiūros specialistų teisinį reglamentavimą – daliai jų nustatant kadencijas ir terminuotas darbo sutartis, o kitai daliai – neterminuotas darbo sutartis t. y. daliai specialistų suteikiant gerokai mažesnes socialines garantijas. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas yra pažeidžiamas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d., 2003 m. gruodžio 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai). **Kadencijų nustatymas ir terminuotų sutarčių sudarymas mažina darbuotojų socialines garantijas ir turi žemiau nurodomas neigiamas pasekmes:**

1. Mažina realų darbuotojų darbo užmokestį. Nedarbo socialinio draudimo įmoka, kai darbuotojas dirba pagal neterminuotą darbo sutartį, sudaro 1,6 %, o kai darbuotojas dirba pagal terminuotą sutartį – net 3,2 %.
2. Dėl terminuotų sutarčių sveikatos priežiūros specialistams blogėja kreditų išdavimo sąlygos.
3. Dėl terminuotų sutarčių sveikatos priežiūros specialistai praranda išeitines išmokas darbo sutarties nutraukimo atveju, kurios mokamos priklausomai nuo išdirbto stažo.
4. Terminuotos sutartys sudaro sąlygas sveikatos priežiūros specialistų nesaugumui. Žinojimas, kad darbo sutartis po 5 metų baigsis, o naujos sudarymas priklausys nuo darbdavio malonės, slopina laisvos minties bei galimos kritikos administracijos atžvilgiu galimybę.
5. Terminuotos sutartys sukuria ir bereikalingą administracinę krūvį universiteto ligoninių administracijoms, kurioms reguliariai reikia vykdyti daugybę konkursų.
6. Terminuotos sutartys neatitinka kitų socialiai pažengusių Europos Sąjungos šalių praktikos. ES šalyse visuotinė terminuotų sutarčių praktika universiteto ligoninių sveikatos priežiūros specialistams netaikoma ir laikytina neproporcinga atgrasinimo ir spaudimo dėl neišvengiamo atleidimo iš darbo priemone. Socialiai pažengusių ES šalių praktikoje taikoma periodinių profesinių pokalbių tarp darbuotojo ir vadovo apie darbuotojo veiklos rezultatus metodika, kurios tikslas – siekti sveikatos priežiūros specialisto nuolatinio tobulėjimo.

Pasirašė elektroniniu būdu:

Santaros klinikų gydytojų sąjungos pirmininkas

Dr. Valdas Pečeliūnas

Lietuvos medikų sąjūdžio valdybos pirmininkė

Dr. Živilė Gudlevičienė

Santaros klinikų slaugos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas

Mingaudas Busevičius

Santaros klinikų medicinos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas

Dr. Vaidas Dirsė

Lietuvos gydytojų sąjungos Vilniaus filialo Santaros klinikų grupės
valdybos pirmininkė

Roberta Petrauskaitė

Santaros sveikatos apsaugos darbuotojų profesinė sąjungos pirmininkė

Živilė Andrukonienė

Santaros Vaikų ligoninės sveikatos apsaugos darbuotojų profesinė sąjungos
pirmininkė

Stasė Styraitė

Lietuvos slaugos specialistų organizacijos Santaros klinikų pirminė grupės
pirmininkė

Virginija Rožėnaitė